

Please note! This is a self-archived version of the original article.

Huom! Tämä on rinnakkaistalenne.

To cite this Article / Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Joutsen, V. (2020) Käytäntöyhteisöt. Teaching and Learning Centre blogi

URL: <https://www.tuni.fi/tlc/kaytantoyhteisot/>

Käytäntöyhteisöt

Merkityksellisen elämän taustalla on pyrkimys erilaisiin ryhmiin ja yhteisöihin tavoitteena saavuttaa täysivaltainen jäsenyys niissä. Jäsenyysehtona on, että jaamme oman taitomme tai ammatillisen osaamisemme. Täysjäsenyyden edellytyksenä on vastuunkanto ja toiminta yhteisen päämäärän saavuttamiseksi. Yhteisön perustalle tarvitaan lisäksi keskinäinen sitoutuminen, yhteinen tavoite sekä yhteiset välineet ja resurssit. Normit ja sitoumukset pitävät toiminnan kasassa ja liimana toimii sisäinen motivaatio (Deci & Ryan, 2000).

Yhteisön jäsenyydestä huolimatta meidän täytyy myös löytää itsemme erillisenä. Jalkojemme yltäessä turvallisesti uima-altaan pohjaan opimme hiljalleen kellumaan ja ymmärrämme, että prosessi kannattelee meitä pinnalla. Tulokkaat tarvitsevat kokeneempia osaajia oman identiteetin muovaamiseksi. Myös kokeneilla osaajilla on mahdollisuus kasvaa dialogissa näiden tulokkaiden kanssa. Kokenut muusikko, joka soittaa nuotin tarkasti oikeaan aikaan saa inspiraatiota nuorelta soittajalta, joka osaa tehdä sopivasti yksilöllistä kiertoa tahtiin. Soitossa on yhteinen sopimus aika-arvosta ja kierrolla eli ”groovilla” nuoriso rikkoo sääntöjä sopivuuden rajoissa. Yhteissoitossa tulee olla yhteinen intuitio ja kohtuullinen säännöllisyys. Satunnainen äänen roiskinta saa kaaoksen aikaiseksi ja toisaalta liian tiukka rytmi ilman ”groovea” tekee musiikista konemaisen. Yhteisen työskentelyn kohteesta syntyy ymmärrystä ja parhaimmillaan he muokkaavat toimiessaan yhteistä päämäärä. Näin syntyy jaettu merkityksiä, toimintatapoja ja tarinoita. Etienne Wenger (1999) nimesi tällaiset yhteisöt käytäntöyhteisöiksi.

Käytäntöyhteisössä minuus on osana meitä ja parhaimmillaan minä kasvaa kokonaisemmaksi yhteisössä. Yhteisöjen ja ryhmien voimaannuttava vaikutus on oivallettavissa ja työelämässä

yhteistyön tuottavuus on laajalti tiedossa. Yhteistoiminnan positiivisesta vaikutuksesta innostuneena yhteisöjä kutsutaan useilla eri nimillä ja nykyään melko helposti yhteistyötä nimitetään tiimin toiminnaksi. Tiimistä keskusteltaessa olisi syytä selvittää perusteellisesti se, mitä tiimillä tarkoitetaan.

Koulutusorganisaatioissa on kohtuullisen muuttumattomat ja pitkät perinteet saattaa ihmisiä yhteen oppimaan ja kasvamaan. Keinot ovat muuttuneet pikavauhtia digitaalisiksi ja yksilöllisiksi. Diginatiiveille etäkohtaamisen keinot ovat tuttuja ja näyttäisi siltä, että osalla opiskelijoista opinnot ovat edenneet yksintekemisestä huolimatta ja siitä johtuen hyvin. Osalla meistä tekeminen ilman yhteisöä ei suju ja toiminnan merkitystä on vaikea löytää. Toivottavasti emme hukkaa tässä suuressa muutoksessa yhteistyön merkitystä ja antia. Toivon myös, että aikanaan meillä on entistä suurempi motivaatio saada ilo irti aidosta lähikäytäntöyhteisöstä.

TAMKin [Legit-tutkimusryhmäläiset](#) käyvät keskustelua [linkin takana olevassa podcastissa käytäntöyhteisöistä](#). Keskustelussa käy ilmi, että oppija kannattaa sitouttaa käytäntöyhteisöön kollegiaalisin menetelmin. Opiskelijoille annetaan tilaa ja heidät otetaan yhteisöön osallistumalla yhteisen toiminnan suuntaamiseen. Opettajan täytyy voida olla helposti lähestyttävä ja auttaa opiskelijaa itsereflektiotaitojen kehittämisessä. Opettajan täytyy osata väistyä ja järjestää tila opiskelijalle, jotta hiljainen tieto pääsee vertaisilta siirtymään.

- Keiden kokemukset ovat käytössä, kun opintoja suunnitellaan? Aito läsnäolo ja kollegiaalisuus ovat verrattomia välineitä, kun käytäntöyhteisöt sitoutuvat toimintaan.
- Millaisia käytäntöyhteisöjä teillä on?
- Onko näinä aikoina mahdollisuutta aitoon läsnäoloon?
- Kuinka opiskelijat ottavat vastuuta käytäntöyhteisöjen toiminnasta?

Vesa Joutsen

Lehtori, Hyvinvointi ja terveysteknologia, Legit-tutkimusryhmä

Lähteet:

Deci, E.L. & Ryan, R. M. (2000). *The 'what' and 'why' of goal pursuits. Human needs and the self-determination of behavior.* Psychological Inquiry, 11 (4), 227–268.

Wenger, E. (1999). *Communities of Practice: Learning, Meaning and Identity.* Cambridge (UK): Cambridge University Press.